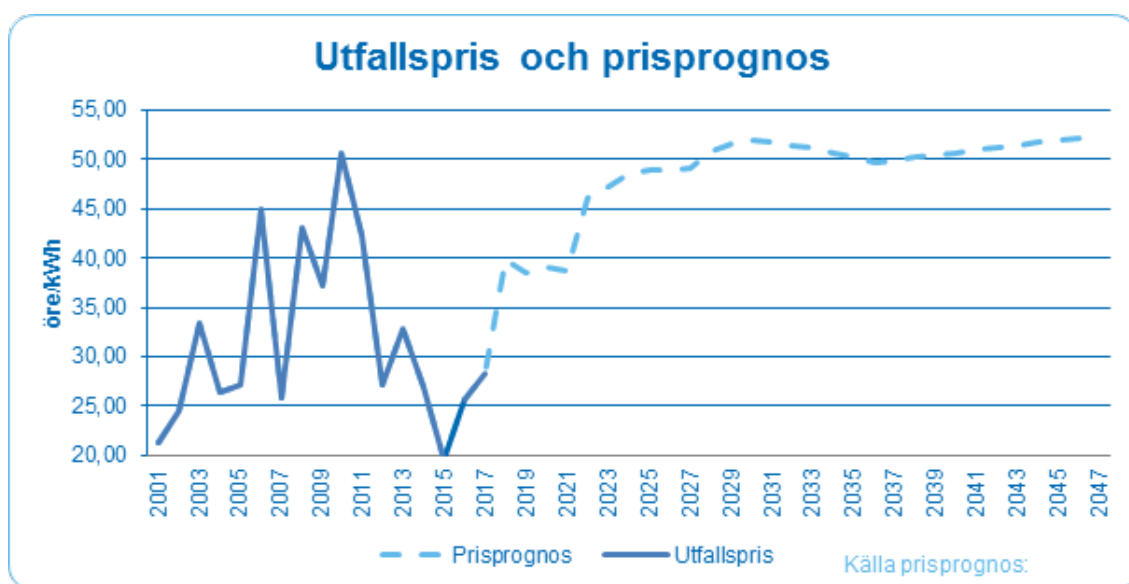

Historisk utveckling av elpriser

Prisnivån har varierat över tiden och kommer att fortsätta variera beroende av olika fundamentala faktorer. Analyshuset Wattsight förväntar sig högre elpriser.

Grafen ovan visar historiska elpriser samt prognospris på elbörsen. För en svensk elanvändare tillkommer bl. a. elcertifikat, elområde, omkostnader och moms för att få ett slutkundspris.

Historisk utveckling av elpriser

Ser man tillbaka på prisutvecklingen sedan avregleringen 1996 kan man konstatera att prisnivån har varierat ganska mycket. De första åren efter avregleringen präglades prisnivån till största delen av rådande vädertrend där den så kallade hydrologiska balansen hade huvudrollen. Allt eftersom överföringskapaciteten mot kontinenten har byggts ut har Norden importerat mer av den kontinentala prisbilden, där priset på marginalen sätts av kolkraftproduktion.

2018-06-13

Elpriset i Norden följer sedan länge brytpriset på kolkondens. Under åren 2007 och 2009 märktes kopplingen mot kontinenten extra tydligt där priset på utsläppsrätter för koldioxid gick från 7 euro/ton till nästan 30 euro/ton, samtidigt som priset på kol under 2008 rusade till en nivå över 200 dollar/ton. Detta medförde t ex att terminspriset för år 2009 fördubblades från 35 euro/MWh till 70 euro/MWh.

Efter de goda åren för kraftproducenterna inträffade finanskrisen. Priset på råvaror, som t ex olja, kol och gas, sjönk kraftigt. Dessutom kollapsade priset på utsläppsrätter för koldioxid från 30 till 4 euro/ton. Marginalpriset på kolkraftproducerad el föll kraftigt och den sjunkande trenden varade ända till inledningen av 2016. Därefter har pristrenderna för kol, olja och gas, samt utsläppsrätter för koldioxid varit stigande.

Långtidsprognos för de nordiska elpriserna

Analysföretaget Wattsight har analyserat parametrarna som de anser kommer vara styrande för elprisutvecklingen fram till år 2045. Deras slutsats är att det mesta talar för kraftigt högre priser, där bl. a avveckling/nedläggning av kol- och kärnkraft, utbyggd andel förnybart i energimixen, samt ökad exportkapacitet kommer bidra till en generell prisbild som ligger närmare de historiskt högsta årsmedelpriser vi har sett sedan elmarknaden avreglerades.

Prisförväntningarna innefattar en förhållandevis snabb uppgång mot 44 euro/MWh mellan åren 2019 till 2024, en svag vidare ökning till knappa 46 euro/MWh fram till 2030 och därefter en utplaning på nivån 50 euro/MWh mellan 2030 och 2045.

I punktform kan den optimistiska prisförväntningen förklaras med:

- God ekonomisk tillväxt som driver upp efterfrågan på energi. Wattsight menar att försätsättningarna för den ekonomiska tillväxten i Europa ser god ut, framförallt under de närmaste åren. Industriproduktionen, menar man, ser ut att ha bottnat och kan väntas driva upp efterfrågan på energi.
- Högre pris på utsläppsrätter för koldioxid. Förändringarna av Market Stability Reserve (MSR) kommer inom bara några få år att signifikant reducera överskottet av utsläppsrätter. Man räknar med ett system i balans år 2030 och ett pris på 16 euro/ton för priset på utsläppsrätter som ett genomsnitt över åren 2020–2040.

- Ett kolpris som väntas ligga på nuvarande nivå, med potentiell uppsida. När det gäller bränslepriser är priset på kol det som mest direkt påverkar elpriserna i Norden, trots att Norden inte själva har särskilt mycket kolkraft. Anledningen är givetvis att kolkraft sätter priset på marginalen på kontinenten. Kabelöverföringarna mellan Norden och omgivande regioner medför att vi till stora delar importerar kontinentens prisbild. Wattsight antar ett pris på kol på knappt 81 dollar/ton i snitt åren 2019–2045. Kolpriset förväntas fortsatt vara marginalprissättande under en stor del av prishorisonten.
- Utfasning av fransk kärnkraft. Franska myndigheter har uttalat en ambition att minska kärnkraftens andel av energimixen till 50 procent. Wattsight gör antagandet att utbudet av fransk kärnkraft har minskat med 50 TWh redan år 2025.
- Wattsight menar att det är tveksamt om de ambitiösa europeiska målen gällande förnybar energi kommer att nås 2020. Gas väntas dock efterhand ersätta kol som marginalprissättande energikälla, där Storbritannien leder utvecklingen.
- Högre nederländska priser pga golvpris på utsläppsrätter för koldioxid. Frankrike, Storbritannien och Nederländerna väntas på sikt vara stora nettoimportörer av el.
- Avveckling av svensk kärnkraft. 2019 väntas den finska reaktorn Olkilouto 3 komma in på nätet. De svenska reaktorerna Ringhals 1 och Ringhals 2 försvinner vid årsskiftena 2019 och 2020. Mot slutet av prognosperioden avvecklas återstående svensk kärnkraft, vilket markant minskar det nordiska energibalansöverskottet.
- Mer vind- och vattenkraft i systemet. Efter 2030 kommer vind byggas helt utan subventioner, vilket kommer att öka det nordiska energibalansöverskottet, men...
- ...en kraftigt utbyggd exportkapacitet, där exporten till framförallt Storbritannien från Norge, men även en tydlig nettoexport till Tyskland från 2022, kommer bidra till att höja de nordiska elpriserna. Merparten av energiöverskottet i den Nordiska regionen kommer neutraliseras genom export från 2028 och framåt och uppgå till över 30 TWh/år bara till Storbritannien.
- Den genomsnittliga kostnaden som uppstår för vindkraft som energikälla (LCoE) kommer sannolikt innebära ett tak för priset på längre sikt. Wattsight antar att denna nivå ligger på ca 45 euro/MWh från 2036 och framåt.

2018-06-13